

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 362)

Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı; Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/526, 1/190, 1/205)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3.2.2003

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-557/571

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.1.2003 tarihinde kararlaştırılan "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Modern silâh, araç ve gereçlerin etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılması, küçük birlik lideri ihtiyacının karşılanması ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin erbaş ve er kadrolarında teknik ve devamlılık arz eden kritik görev yerlerinde istihdam edilmek üzere yetişmiş personel ihtiyacının temin edilmesi amacıyla 1986 yılında 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu yürürlüğe konulmuştur.

18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Kanuna göre; uzman erbaş kaynağını, askerlik hizmetini yapan en az ortaokul mezunu onbaşı ve çavuşlar oluşturmaktadır. Amaç, genç ve dinamik, yetişmiş personelden istifade etmektir.

16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanun ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda değişiklik yapılarak "ilkokul" ve "ortaokul" ibareleri "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmiştir. Bu nedenle 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan "ortaokul" ibarelerinin "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

Bunun yanında, kendisiyle sözleşme imzalanarak göreve başlayan uzman erbaşlardan, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren ilk iki aylık intibak dönemi içerisinde göreve intibak edemeyenler ve ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilebilmektedir. Ancak, bu iki aylık intibak süresi sınıf okulunda geçmektedir. Bir uzman erbaşın meslek hayatı boyunca görev yapacağı kıt'aya intibakı, esasen dokuz haftalık sınıf okulunu bitirerek kıt'aya

çıktıktan sonra başlamaktadır. Bununla birlikte kıt'aya intibak edemeyen uzman erbaşın göreve intibaksızlığından dolayı kendi isteğiyle veya idare tarafından sözleşmesinin feshine imkân bulunmamaktadır. Yeterli bir süre kıt'ada çalışan ve ilerideki çalışma koşullarını öğrenen ve bu nedenle ayrılmak isteyen uzman erbaş ve uzman erbaşın kıt'adaki göreve intibak edemediğini değerlendiren idareye, sözleşmeyi feshetme yetkisini tanımak amacıyla; intibak döneminin iki aydan beş aya çıkarılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda, uzman erbaşların sözleşmenin fesih nedenleri; sağlık, intibaksızlık, görevde başarısızlık, kendilerinden istifade edilemeyeceğinin anlaşılması, disiplinsizlik ve ahlaki nedenlerle sonradan Silâhlı Kuvvetlerde kalmasının uygun görülmemesi halleri ile sınırlı tutulmuştur. Bahse konu Kanunda belirlenen bu durumların haricinde, Uzman Erbaş Yönetmeliğinde de;

- Kademe ilerlemesi yapamama,
- Bazı yüz kızartıcı ve şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar ile 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununda düzenlenen ve askerlikle ilgili bazı suçlardan mahkûm olma,
- Taksirli suçlar hariç adlî ve askerî mahkemeden toplam 30 gün ve daha fazla hürriyeti bağlayıcı ceza alma,
- Disiplin mahkemeleri ve disiplin amirlerinden bir yıl içinde toplam 30 gün ve daha fazla hürriyeti bağlayıcı ceza alma,
- Atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak kurs veya eğitimde başarısız olma,
- Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliğin Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemesi,
- Türk vatandaşlığını kaybetme veya Türk vatandaşlığından çıkartılma gibi ilâve sözleşme fesih nedenleri düzenlenmiştir. Yönetmeliğin söz konusu bu hükümlerinin uygulamasına ilişkin hukukî sorunların çözülebilmesi ve bütün sözleşme fesih nedenlerinin Kanunda yer almasını sağlamak amacıyla, bu Yönetmelik hükümlerinin, uygulamadan elde edilen tecrübeler de dikkate alınmak suretiyle tekrar değerlendirilerek, Uzman Erbaş Kanununa ithali gerekmektedir.

Ayrıca, 16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Askerî Memurlar Kanununun 16 ncı maddesindeki düzenlemeye ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bugüne kadar uygulamış olduğu genel eğilime paralel olarak; her ne sebeple olursa olsun, sözleşmesi feshedilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilen uzman erbaşların tekrar Türk Silâhlı Kuvvetlerine alınmalarına engel olmak amacıyla Kanunda bu yönde değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Böylece, kendisiyle yapılan sözleşmenin feshini gerektiren bir sebep oluşmuş olan bir uzman erbaşın, aynı veya farklı bir statüde Türk Silâhlı Kuvvetlerine tekrar alınmasının önüne geçilecektir.

Diğer taraftan, taksirli suçlar nedeniyle dahi olsa bir uzman erbaşın, 6 ay veya daha fazla bir süre hürriyeti bağlayıcı bir ceza alması, uzun süre görevinden uzak kalmasına ve veriminin düşmesine sebep olacaktır. Bir yıl içerisinde tedavi süresi de dahil olmak üzere toplam olarak iki aydan fazla hava değişimi alan uzman erbaşın sözleşmesi feshedilirken, altı ay ve daha fazla bir süre görevinden uzak kalan başka bir uzman erbaşın sözleşmesinin fesih edilmemesi eşitsizliğe neden olmakta, esasen Türk Silâhlı Kuvvetlerinin uzman erbaş istihdamından beklediği amaç ile de bağdaşmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, uzman erbaşların taksirli suçlar nedeniyle dahi olsa 6 ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olmalarının da, bir sözleşmeyi fesih nedeni olarak belirlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Uzman Erbaş Kanununda; tutuklanan, firar veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan uzman erbaşların aylıkları ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmadığı için, subay, astsubay ve uzman jandarmalar ile paralellik sağlanmak maksadıyla, bu konuda uzman erbaşlara da Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerinin uygulanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Öte yandan, kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılan uzman erbaşlara verilecek ikramiye hesabında; ayrıldıkları tarihte bütün ödemeler dahil almakta oldukları net maaşları tutarının iki katının hizmet yılları toplamı ile çarpımından bulunacak miktar, dikkate alınmaktadır. 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilân edilen bölgeler veya Milli Savunma ve İçişleri bakanlıklarınca belirlenecek kritik yörelerde özel harekât veya operasyon timi olarak görev yapan uzman erbaşlara ek tazminat ödenmektedir.

Olağanüstü hâl bölgesinde görev yapıp ayrılan uzman erbaşların, kendilerine ödenen ikramiyeleri eksik bularak, ikramiye hesabında olağanüstü hâl tazminatının da dikkate alınması gerektiği gerekçesi ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde dava açtıkları, bugüne kadar da Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde açılan bütün davaların, davacıların lehine sonuçlandığı tespit edilmiştir. Bu durumda olan uzman erbaşların alacakları ikramiyenin hesaplanmasında, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaş dikkate alındığı için; olağanüstü hâl tazminatının da net maaş kavramı içerisinde mütalâa edilmesi durumunda, ayrıldıkları tarih itibarı ile olağanüstü hâl bölgesinde görev yapan uzman erbaşlarla başka bir bölgede görev yapan uzman erbaşlar arasında eşitsizlik doğacaktır. Örneğin, 9 yıl İzmir'de görev yapmış ve 10 uncu yıl Diyarbakır'a atanmış ve aynı yıl içerisinde sözleşmesi sona erdiği için Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşın en son maaşına dahil olan olağanüstü hâl tazminatının, alacağı ikramiyeye dahil edilmesine karşın, 9 yıl Diyarbakır'da görev yaptıktan sonra 10 uncu yıl Yalova'ya atanan ve aynı yıl içerisinde sözleşmesi sona erdiği için Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşın alacağı ikramiyeye olağanüstü hâl tazminatının yansıtılmamasının uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Bu nedenle, personelin görev yaptığı yer dikkate alınarak ödenen olağanüstü hâl tazminatı ve benzer nitelikte olan ve 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanuna göre ödenen tazminatların da, uzman erbaşların sözleşmelerinin sonunda almaları öngörülen ikramiyenin hesaplanmasında dikkate alınmamasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Uzman erbaşlar için öngörülen ölüm yardımı ödeneği, Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında ayrı ayrı düzenlenmiş olup, bu iki düzenleme;

- Düzenlemenin kapsamı,
- Ölüm yardımını gerektiren durumlar,
- Ödenecek miktar,
- Ödeme yapılacak kişiler bakımından farklılıklar içermekte ve bu durum uygulayıcılar tarafından farklı yorumların yapılmasına sebep olmaktadır.

Diğer bir konu olarak, uzman erbaşların alacağı ölüm yardımına ilişkin;

Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa atıfta bulunmaktadır. Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 177 nci maddesine göre;

- Subay ve astsubayların memur olmayan eşlerinin, aile yardımını almaya müstahak çocuklarının veya kendilerinin vefatı durumlarında ölüm yardımı yapılmaktadır. Eş veya çocukların vefatı durumunda, personelin kendisine orgeneral aylığı (ek gösterge dahil) tutarında,

- Kendisinin ölümünde ise, sağlığında bildiri ile gösterdiği kişiye, sağlığında bildiri vermemiş ise eşi ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine orgeneral aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında,

ölüm yardımı yapılmaktadır.

Uzman Erbaş Kanununun 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasında ise; uzman erbaşın sözleşme süresi içinde (izin dahil) vefatı durumunda, kanunî mirasçılarında iki maaş tutarında ölüm yardımı yapılacağı düzenlenmiştir.

Öngörülen değişiklik ile; uzman erbaşların ölüm yardımı ödenekleri ile ilgili farklı yorumların önüne geçilerek belirlilik sağlanacak, aynı zamanda ölüm yardımı ödeneği bakımından subay, ast-subay ve uzman jandarmalar ile uzman erbaşlar arasında eşitlik sağlanacaktır.

Halen vefat eden uzman erbaşların hak ettikleri ikramiye, kanunî mirasçılarında emekli aylığı bağlanıp bağlanmadığına bakılmaksızın hak sahiplerine aynen ödenmektedir. Kanunî mirasçılarında emekli aylığı bağlananlara da bu ikramiyenin verilmesi durumunda mükerrerlik söz konusu olmaktadır. Tasarı ile bu mükerrerlik de ortadan kaldırılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile; Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan "ortaokul" ibareleri "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmektedir.

Madde 2. - Madde ile; 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun kademe ilerlemesi ile ilgili 9 uncu maddesi yeniden düzenlenerek, belirli koşullarda her üç yılda bir derece yükselmesi imkânı getirilmektedir.

Kademe ilerlemesinde ise, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 207 nci maddesine yapılan atıftan vazgeçilerek, bu maddedeki kademe ilerlemesine ilişkin koşullar 9 uncu madde metnine aktarılmıştır.

Madde 3. - Madde ile; başarı gösteremeyen ve ceza alan uzman erbaşlar ile ilgili olarak Uzman Erbaş Kanununun 12 nci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Madde 4. - Madde ile; uzman erbaşların özlük hakları ile ilgili uygulamada ortaya çıkan uyumsuzlukların ortadan kaldırılması amacıyla madde metni yeniden düzenlenmekte; uzman erbaşların Kanuna eklenen Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu üzerinden maaş almaları hususu düzenlenmekte ve uzman onbaşıktan, uzman çavuşluğa terfi edenlerin, buldukları derece ve kademenin bir üst derece ve kademesine intibak ettirilmeleri hükme bağlanmaktadır.

Madde 5. - Madde ile; uzman erbaşlar için hazırlanan Ek-1 sayılı cetvel, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa eklenmektedir.

Bu cetvel; halihazırda uzman erbaşların aylık aldıkları, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki uzman jandarma çavuşlara ait aylık gösterge tablosunun aynısı olup, sadece cetveldeki uzman jandarma çavuşlara ilişkin rütbelere metinden çıkartılmıştır.

Madde 6. - Madde ile; halihazırda görev yapmakta olan uzman erbaşların Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa ekli Ek-IX sayılı cetvelden, yeni getirilen gösterge tablosuna intibaklarının ne şekilde yapılacağı belirtilmektedir.

Bu intibaklarda; 19.2.1980 tarihli ve 2260 sayılı Kanundan veya 22.9.1991 tarihli ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameden istifade edenlerin bu haklarının ayrıca dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 7. - Yürürlük maddesidir.

Madde 8. - Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN (1/526)
UZMAN ERBAŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3. - Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Uzman Çavuş : En az lise veya dengi okul mezunu çavuşlar veya en az ilköğretim okulu mezunu olup, muvazzaflık hizmetini çavuş rütbesi ile tamamlayanlardan, muvazzaflık hizmetini müteakip Türk Silâhlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik görev yerlerinde veya çavuş kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenler ile yönetmelikte belirtilen esaslara göre uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa geçirilenleri,

b) Uzman Onbaşı : En az ilköğretim okulu veya dengi okul mezunu olup, muvazzaflık hizmetini müteakip, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik uzmanlık görev yerlerinde istihdam edilenleri,

c) Uzman Erbaş : Bu Kanun hükümlerine göre istihdam edilen uzman çavuş ve uzman onbaşılıkları,

İfade eder."

MADDE 2. - 3269 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Derece yükselmesi, kademe ilerlemesi ve uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa terfi

Madde 9. - Uzman erbaşların;

a) Kademe ilerlemesi yapabilmesi için;

- 1) Bulunduğu kademedeki en az bir yıl çalışmış olması,
- 2) O yıl içinde olumlu sicil almış olması,
- 3) Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması,

b) Derece yükselmesi yapabilmesi için;

- 1) Derecesi içinde en az üç yıl ve bu derecenin üçüncü kademesinde bir yıl bulunmuş olması,
- 2) Bulunduğu derecenin her kademesinde olumlu sicil alması,
- 3) Yükselmebileceği bir üst derecenin bulunması,

Şarttır.

En az bir yıl hizmet ettikten sonra görevde başarılı olan uzman onbaşılar, yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre uzman çavuşluğa terfi ettirilirlir."

MADDE 3. - 3269 sayılı Kanunun 27.7.1993 tarihli ve 489 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 12 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Başarı gösteremeyenler ve ceza alanlar

Madde 12. - Sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk beş aylık intibak dönemi içerisinde görevde intibak edemeyenler ile ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri feshedilerek, Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

Görevde başarısız olanlarla, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız olan veya kendilerinden istifade edilemeyeceği anlaşılan uzman erbaşların, barışta sözleşme sürelerine bakılmaksızın Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

Görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe halleri ve bunlara yapılacak işlemler, çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Ayrıca;

a) Almış oldukları sicile göre kademe ilerlemesi yapamayanların,

b) Verilen ceza, tecil edilse veya para cezasına çevrilse dahi;

1) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, cürüm tasnii, ırza geçmek, sarkıntılık, kız, kadın veya erkek kaçırmak, fuşşiyata tahrik, gayri tabii mukarenet, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat, isyan suçlarından dolayı mahkûm olanların,

2) Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde yazılı suçlardan mahkûm olanların,

c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere diğer suçlardan adli veya askerî mahkemeler tarafından 30 günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olanların,

d) Taksirli suçlar nedeniyle 6 ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olanların,

e) Disiplin mahkemeleri veya en az iki disiplin amirinden disiplin cezası aldığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde toplam 30 günden daha fazla hürriyeti bağlayıcı disiplin cezası alanların,

f) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, ilgili yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenlerin,

g) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların,

Sözleşmeleri feshedilmek suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

Her ne sebeple olursa olsun, sözleşmesi feshedilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişigi kesilen uzman erbaşlar, tekrar Türk Silâhlı Kuvvetlerine alınmazlar."

MADDE 4. - 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 16. - Uzman erbaşlara, göreve başlamış olmak kaydıyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak Kanuna ekli Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu üzerinden aylık verilir. Uzman çavuşlar 10 uncu derecenin 1 inci kademesinden; uzman onbaşlılar ise, 11 inci derecenin 1 inci kademesinden giriş yaparlar. Uzman onbaşlıktan uzman çavuşluğa terfi edenlerin intibakları, buldukları derece ve kademenin bir üst derecesinin aynı kademesine yapılır. Uzman erbaşlara; yan ödemeleri, Silâhlı Kuvvetler tazminatı, aile yardımı ödeneği, doğum yardımı ödeneği, ölüm yardımı ödeneği ve yakacak yardımı ile tutuklanan, firar veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olanların aylıkları 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanun esaslarına göre, tayın bedeli 22.6.1978 tarihli ve 2155 sayılı Kanun esaslarına göre ödenir. Bunlardan uçuş, paraşüt, denizaltı,

dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere ise ayrıca 28.2.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun esaslarına göre hizmet tazminatı ödenir. Uzman erbaşlar mevcut hükümler dahilinde, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından da istifade ederler.

Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlara, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede belirtilen ek tazminatlar ile 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminatlar hariç diğer bütün ödemeler dahil) iki katının hizmet yılları toplamı ile çarpımından bulunacak miktarda ikramiye verilir, ikramiye hesabında 10 yıldan fazla olan süreler dikkate alınmaz, ikramiyelerden damga vergisi hariç, vergi kesilmez. Ancak, emeklilik haklarını kazananlara bu ikramiye ödenmez. Bunlar hakkında, 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, ilgili yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenlerin, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların ve disiplinsizlik ve ahlâkî nedenlerle sonradan Silâhlı Kuvvetlerde kalması uygun görülmeyenlerin, sözleşmeleri feshedilir ve bunlara ikramiye ödenmez. Astsubay nasbedilenlere de ikramiye verilmez. Sağlık veya bulunduğu kadronun kaldırılması gibi nedenlerle bir yılı tamamlamadan ayrılanlara, bir yıl içinde alması gereken ikramiye tutarı, 12 aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ödeme yapılır.

Uzman erbaşların istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında uzman erbaşlar, ihtisas sahibi olduğu diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilirler veya sözleşmenin feshini isteyebilirler. Bu şekilde sözleşmenin feshini isteyen uzman erbaşların istekleri kabul edilir ve bunlara bu Kanun esaslarına göre tahakkuk edecek ikramiye ödenir.

Vefat eden uzman erbaşların hak ettiği ikramiye, T.C. Emekli Sandığı tarafından hak sahiplerine emekli aylığı bağlanmaması durumunda, kanunî mirasçılara aynen ödenir."

MADDE 5. - 3269 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu eklenmiştir.

"EK-1 SAYILI CETVEL
UZMAN ERBAŞLAR İÇİN AYLIK GÖSTERGE TABLOSU

Dereceler	Kademeler								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	590	600	610	620	630	645	660	675	690
11	560	570	580	590	600	610	620	630	645"

MADDE 6. - 3269 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa ekli EK-IX sayılı cetvele göre aylık almakta olan uzman erbaşlar; hizmete giriş derece ve kademeleri esas alınarak, hizmet ettikleri her yıl için bir kademe ve her üç yıl içinde bir derece verilmek suretiyle bu Kanunla 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa eklenen EK-1 sayılı aylık gösterge tablosuna intibak ettirilirdir. Uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa terfi etmiş olanların intibaklarında, ayrıca 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki intibak hükmü esas alınır. 19.2.1980 tarihli ve 2260 sayılı Kanun veya 22.9.1991 tarihli ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Karamame hükümlerine göre bir üst dereceye yükseltilme uygulamasından istifade edenlerin bu hakları intibaklarında ayrıca dikkate alınır.

Bu şekilde intibakları yapılanların müteakip dereceye yükseltilmelerinde, 3 yıl koşulu aranmaksızın 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun bu Kanunla değişik 9 uncu maddesi uygulanır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak intibaklarda geçmişe yönelik maaş ve maaş farkı ödenmez."

MADDE 7. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Abdullah Gül

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>A. Şener</i>	<i>M. A. Şahin</i>	<i>E. Yalçınbayır</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Aydın</i>	<i>B. Atalay</i>	<i>A. Babacan</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>K. Tüzmen</i>	<i>C. Çiçek</i>	<i>V. Gönül</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>A. Aksu</i>	<i>Y. Yakış</i>	<i>K. Unakıtan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>E. Mumcu</i>	<i>Z. Ergezen</i>	<i>R. Akdağ</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyşleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bak.
<i>B. Yıldırım</i>	<i>S. Güçlü</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür Bakanı
<i>A. Coşkun</i>	<i>M. H. Güler</i>	<i>H. Çelik</i>
Turizm Bakanı	Orman Bakanı	Çevre Bakanı V.
<i>G. Akşit</i>	<i>O. Pepe</i>	<i>O. Pepe</i>

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

8.11.1991

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-1/117/05485

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmî Gazetede yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1. Günümüzde teknolojideki hızlı gelişmeler, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin daha modern, aynı zamanda daha komplike silah, cihaz, araç ve gereçlerle donatılmasını zorunlu kılmaktadır. Daha pahalı olan bu silah, cihaz, araç ve gereçler, günümüzdeki harplerde manga, tek top, tek tank gibi en küçük birimlerin önemini artırmakta, etkin ve ekonomik bir şekilde kullanım için bir bilgi birikimi ve tecrübeye ihtiyaç göstermektedir.

Ancak bunların kullanıcısı olan erbaş ve erler, mevcut celp sistemi ve kısa askerlik süresi nedeniyle bu malzeme ve teçhizatı terhislerine az bir zaman kala istenilen seviyede kullanabilecek duruma gelmekte, erbaş ve erlerden yeterince istifade edilememektedir.

Diğer taraftan, Silâhlı Kuvvetlerde subay ve astsubaylara ilave olarak konusunda uzmanlaşmış, bilgili, tecrübeli ve küçük birlik liderliği vasfını haiz personelin eğitici ve öğretici olarak kullanılması da bir ihtiyaçtır.

Hem modern silah, cihaz, araç ve gereçlerin etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılması, hem de küçük birlik lideri ihtiyacının karşılanması amacıyla, yabancı ülkelerde olduğu gibi Türk Silâhlı kuvvetlerinde de profesyonel asker istihdamı gerekli olmuştur. Bu maksatla, 1986 yılında 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve Yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur.

2. Bu maksatla Silâhlı Kuvvetlerde 3.614 uzman çavuş, 18.060 uzman onbaşı kadrosu tesbit edilmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana alınan tedbirlere rağmen uzman erbaş istihdamı yeterli seviyeye çıkartılamamıştır. Bu durumun nedenlerini belirlemek üzere yapılan çalışmalar ve çeşitli birliklerde er ve erbaşlara uygulanan anket sonuçlarından sorunun; mevcut Kanun ve Yönetmelikteki kaynak, müracaat, çalışma süresi ve astsubaylığa geçiş yaşı gibi hususlardaki bazı kısıtlayıcı hükümlerden ve malî ve sosyal imkânların yeterli görülmemesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu sözkonusu personelin istenen miktarda temin edilebilmesi için, mevcut kanunda ve buna bağlı olarak Yönetmelikte uzman erbaşlığı özendirici düzenlemelerin yapılması zorunluluk arz etmektedir.

3. Uzman erbaşlık bilgi ve beceriye ilaveten bedenî kabiliyetten de istifadeyi amaçlandığından, bu profesyonel personelin yabancı ülkelerde de örnekleri olduğu gibi sözleşmeli statüde istihdam edilmesi ve uzman erbaşlık görevinin genç ve dinamik personel vasıtasıyla yürütülmesi esas olmaktadır. Ancak bu statü emekliliğe imkân vermemektedir. bu nedenle bunlara sosyal güvence sağ-

lamak amacıyla sözleşmeleri sonunda ikramiye öngörülmüştür. Halihazırda verilen ikramiyeler günün ekonomik koşullarında yetersiz kalmakta ve teşvik sağlamamaktadır. Görüleceği üzere, ikramiyeler uzman erbaşlığa müracaatı artırmak ve istihdamı istenen seviyeye yükseltmek için en önemli teşvik unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Uzman Erbaş Kanununa işlerlik kazandırılabilmesi için ikramiyelerin artırılması da zorunlu görülmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere uzman erbaşlar, modern ve pahalı harp silah, araç ve gereçlerinin etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılması amacıyla istihdam edildiklerinden, bu suretle sağlanacak fayda Silâhlı Kuvvetlere büyük katkı sağlayacaktır. Bu istihdamın yeterli seviyeye gelmesi ile zaman içerisinde halen bu tür görevleri yapan erbaş ve erlerden tasarruf sağlanacaktır. Diğer taraftan, bu uygulama ile halen modern ordularda olduğu gibi savunma hizmetlerinin profesyonel nitelikli personelce yerine getirilmesi ile muhabere kabiliyeti ve ateş gücü yüksek bir Silâhlı Kuvvetler meydana getirilmesi ve personel mevcudunun zaman içerisinde kademeli olarak azaltılması mümkün olabilecektir. Bu yapıyla birlikte yükümlülük sürelerinde de indirim yapılması ihtiyacı ortaya çıkabileceğinden, her iki durumda sağlanacak tasarrufların sözkonusu personelin maliyetlerini finanse edebileceği ve uygulamanın bütçeye ilave bir yük getirmeyeceği değerlendirilmektedir.

4. Bu esaslar çerçevesinde hazırlanan Tasarı ile; mevcut Kanundaki azamî sözleşme süresi 30 yaştan 35 yaşa; astsubaylığa geçiş yaşı sınırı ise 24'ten 27'ye yükseltilmektedir.

Ayrıca, ortaokul veya daha fazla tahsile sahip liyakatlı erlere de uzman onbaşı olma imkânı getirilmektedir. Diğer taraftan, askerlik hizmetini tamamlamış ve terhislerinin üzerinden 2 yıldan fazla süre geçmemiş olan erbaş ve erlerin de uzman erbaş olmak üzere müracaat edebilmelerine imkân sağlanmaktadır. Uzman erbaşların da, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik komutanlığına ait konutlardan, kiralama sistemi ve lojman tazminatından yararlanmaları imkânı getirilmekte; uzman erbaşlara verilen ikramiyeler artırılmakta ve istekli olan uzman erbaşların OYAK'a daimî üye olabilmelerine imkân tanınmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Halen muvazzaf askerlik hizmetini çavuş rütbesi ile yapanlar uzman çavuş, onbaşı rütbesi ile yapanlar uzman onbaşı olabilmektedir. Silâhlı Kuvvetlerdeki çavuş ve onbaşı kadroları ihtiyaca göre tesbit edilip uygulandığından, ortaokul ve lise tahsilli bütün erlerin çavuş ve onbaşı yapılması mümkün olamamaktadır. Yürürlükteki Kanun erleri kapsamadığından yeterli tahsile sahip olan erler, uzman çavuş ve uzman onbaşı olmak için müracaat edememektedir. Bu nedenle uzman erbaş kaynağını çavuş ve onbaşılar teşkil etmektedir.

Bu madde ile ortaokul veya daha fazla tahsile sahip olan erlerin de uzman onbaşı olabilmelerine imkân sağlanmak suretiyle, hem kaynağın genişletilmesi, hem de bilgili, başarılı ve kabiliyetli personelden istifade edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2. - Göreve alınmayı düzenleyen 4 üncü madde değiştirilerek, erlere ve terhislerinin üzerinden 2 yıldan fazla zaman geçmemiş olanlara da uzman erbaşlık için müracaatta bulunma hakkı tanınmakta ve bu suretle kaynağın genişletilmesi, bilgili, başarılı ve kabiliyetli personelden yararlanılması amaçlanmaktadır.

Madde 3. - Mevcut Kanun uzman erbaşların azamî 30 yaşa kadar çalışmalarına imkân vermektedir. Özellikle lise mezunları tecil hakkını kullanarak askere geç geldiklerinden, bunlardan uzman erbaşlığa geçenlerin çalışma süreleri kısa olmaktadır. Bu bakımdan ortalama 8-9 yıl olarak öngörülen çalıştırılma süresi özellikle bu durumdaki personel için sağlanamamaktadır. Kısa süreli çalışma, müracaatı da menfi yönde etkilemektedir.

3 üncü madde ile uzman erbaşlıktan istenen amacın yeterince sağlanabilmesi için, azamî sözleşme yaşının 35'e çıkartılması öngörülmüştür.

Madde 4. - Mevcut Kanuna göre, lise veya daha fazla tahsile sahip uzman erbaşlardan 24 yaşından büyük olmayan ve diğer şartları da taşıyanlar 1 yıllık hizmeti müteakip astsubay nasbedilebilmektedir. Tecil nedeniyle askere geç gelenlerden uzman erbaş olanlar yaş tahdidi nedeniyle astsubay olmak için ancak bir defa müracaat edebilmekte, bir kısmı ise hiç müracaat edememektedir. Bu durum uzman erbaşlığa talebi azaltan bir faktör olmakta, Silâhlı Kuvvetlerde astsubay olarak görev yapabilecek kabiliyetteki personelin alınamamasına sebep olmaktadır.

4 üncü madde ile uzman erbaşların asgarî 2 defa astsubaylığa geçiş için müracaat edebilmelerine imkân sağlanması amacıyla astsubaylığa geçiş yaşı 24'den 27'ye yükseltilmektedir.

Madde 5. - 433 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa yer verilmediğinden, bu Kanuna göre istihdam edilen uzman erbaşlar kapsam dışında kalmıştır. Bilindiği üzere, uzman erbaşlar Türk Silâhlı Kuvvetleri Konut Yönergesi hükümlerine göre, Silâhlı Kuvvetlerde görevli sivil memurlarla birlikte % 5 kontenjan dahilinde konutlardan yararlanmaktadır. Silâhlı kuvvetlerde görevli subay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve sivil memurlardan konut verilemeyenler lojman tazminatından yararlanırlarken uzman erbaşların bundan yararlanamamaları bu personelin mağduriyetlerine neden olmaktadır.

Uzman erbaşlığa işlerlik kazandırma ve müracaatı teşvik etmek amacı doğrultusunda, lojman tazminatından yararlanamayan uzman erbaşlara bu yapılan değişiklikle lojman tazminatı verilmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, uzman erbaşlar görev özelliği dolayısıyla sözleşmeli statüde çalıştırıldıklarından, bunların bu görevlerinden emekli olma imkânı bulunmamaktadır. Bu nedenle, bunlara sözleşme süreleri sonunda ikramiye verilmesi öngörülmüştür. Uzman çavuşlar 10 uncu, uzman onbaşlar ise 11 inci dereceden maaş almakta olup, bu derecelere öngörülen gösterge rakamlarının düşük olması ve bu derecelere tahsisli ek gösterge bulunmaması nedeniyle, tahakkuk eden ikramiyeler günün ekonomik koşullarında yetersiz kaldığından, uzman erbaşlığa teşvik sağlamamaktadır. Bu nedenle yapılan değişiklikle teşviki sağlayacak en önemli unsur olarak görülen ikramiyelerin tatminkâr seviyeye yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6. - 3.1.1961 tarihli ve 205 sayılı Kanunda, Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarında bulunan uzman erbaşların Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirilmeleri öngörülmemiştir. Bu husus Kurumun sağladığı sosyal hizmetlerden yararlanamayan sözkonusu personelin haklı taleplerine neden olmaktadır. Gerek bu sorunun giderilmesi, gerekse müracaatların teşvik edilebilmesi için, istekli olan uzman erbaşların OYAK'a daimî üye olabilmelerine imkân sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedence 205 sayılı Kanunun OYAK'a üye olmayı düzenleyen 17 nci maddesinin (b) bendine bir ibare eklenerek uzman erbaşların da bu Kuruma istekle üye olmalarına imkân tanınmaktadır.

Madde 7. - Yürürlük maddesidir.

Madde 8. - Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN (1/190)

**UZMAN ERBAŞ KANUNUNUN BAZI MADDELERİ İLE ORDU YARDIMLAŞMA
KURUMU KANUNUNUN 17 NCİ MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Uzman Erbaş Kanununun bazı maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci maddesinde değişiklik yapılması; 6.6.1991 tarihli ve 3755 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 16.9.1991 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. - 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. Uzman Onbaşı: En az ortaokul veya dengi okul mezunu olup muvazzaflık hizmetini müteakip, Türk Silahlı Kuvvetlerinin devamlılık arzeden teknik ve kritik uzmanlık görev yerlerinde istihdam edilenleri,"

MADDE 2. - 3269 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 4. - Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca hazırlanarak, Genelkurmay Başkanlığınca onaylanan veya uygun bulunan uzman onbaşı ve uzman çavuş kadrolarına göre, her yıl alınacak uzman erbaşlarla ilgili kadro görev yerleri, mezkûr komutanlıklarca yayınlanarak duyurulur, istekli olan ve yönetmelikle belirtilen niteliklere sahip, muvazzaflık hizmetini yapmakta olan çavuş, onbaşı ve erler ile bunlardan terhislerinin üzerinden 2 yıldan fazla süre geçmemiş olanlar istenilen belgelerle müracaat ederler. Uygun görülenler yönetmelikle belirtilen esaslara göre çalıştırılırlar."

MADDE 3. - 3269 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5. - Uzman erbaşlar iki yıl süre ile sözleşme yaparak göreve başlarlar ve T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Bunların müteakip sözleşmeleri iki yıllık sürelerle en fazla 35 yaşına girdiği yıla kadar uzatılabilir."

MADDE 4. - 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"En az bir yıllık hizmetten sonra istekli olan, 27 yaşından büyük olmayan ve sözleşme süresi içinde müracaat eden uzman erbaşlar, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan Türk Silahlı Kuvvetleri Sınıf Okulları Yönetmeliğindeki şartları da haiz iseler, astsubay sınıf okullarında gösterilecek öğrenim ve eğitimi müteakip astsubay nasbedilebilirler."

MADDE 5. - 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki ibare eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Uzman erbaşlar mevcut hükümler dahilinde, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından da istifade ederler."

"Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlara, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (bütün ödemeler dahil) iki katının hizmet yılları toplamı ile çarpımından bulunacak miktarda ikramiye verilir, ikramiye hesabında 10 yıldan fazla olan süreler dikkate alınmaz, ikramiyelerden damga vergisi hariç, vergi kesilmez."

MADDE 6. - 3.1.1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin (b) bendinin başına "Uzman erbaşlar ile" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7. - Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. - Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Turgut Özal
Cumhurbaşkanı

Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Pakdemirli</i>	<i>F. Kurt</i>	<i>M. R. Taşar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>İ. Aykut</i>	<i>M. V. Dinçerler</i>	<i>E. C. Gülpınar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. Aküzüm</i>	<i>C. Tuncer</i>	<i>S. Aras</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Koçak</i>	<i>M. Çevik</i>	<i>E. C. Gülpınar</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>B. Sönmez</i>	<i>A. A. Albayrak</i>	<i>S. Bilge</i>
Milli Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>H. B. Doğu</i>	<i>S. Çakmakoğlu</i>	<i>İ. S. Giray</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>A. Kahveci</i>	<i>A. Akyol</i>	<i>H. Örüç</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı
<i>Y. Eryılmaz</i>	<i>S. Yalınpala</i>	<i>İ. Tuncay</i>
Çalışma ve Sosyal Güv. Bak. V.	Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tab. Kay. Bak.
<i>S. Aras</i>	<i>R. K. Yücelen</i>	<i>M. Arıcı</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>G. Maraş</i>	<i>B. Akarcalı</i>	<i>M. Kalemli</i>
	Çevre Bakanı	
	<i>A. T. Özdemir</i>	

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1/205-489/05633

12.8.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

**“Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname”
bugünkü Resmî Gazetede yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ek-
li olarak gönderilmiştir.**

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Günümüzdeki teknolojik gelişmeler, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin daha modern, aynı zamanda daha komplike silâh, araç ve gereçlerle donatılmasını zorunlu kılmaktadır.

Anılan silâh ve teçhizatın kullanıcısı olan erbaş ve erler, mevcut celp sistemi ve kısa askerlik süresi nedeniyle bu malzeme ve teçhizatı terhislerine az bir zaman kala istenilen seviyede kullanabilecek duruma gelebilmekte, bu nedenle kendilerinden yeterince istifade edilememektedir.

Modern silâh, cihaz, araç ve gereçlerin etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılması, küçük birlik lideri ihtiyacının karşılanması ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin erbaş ve er kadrolarında teknik ve devamlılık arz eden kritik görev yerlerinde istihdam edilmek üzere yetişmiş personel ihtiyacının temin edilmesi amacıyla, 1986 yılında 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu yürürlüğe konulmuştur.

Bu amaçla, Silâhlı Kuvvetlerde 1992 yılında 23.725 uzman erbaş kadrosu tespit edilmiştir.

Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten bu yana alınan tedbirlere rağmen, uzman erbaş istihdamı yeterli seviyeye çıkartılamamıştır.

Uygulamada görülen aksaklıkların giderilmesi ve bu mesleğin cazibesinin artırılarak Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu personelin temin edilebilmesi için, Kanunda bir dizi değişikliğin yapılması gerekmektedir.

Bunu sağlamak üzere hazırlanan Tasarı ile;

- a) Uzman erbaşlık için, terhisten sonraki (2) yıllık müracaat süresinin (3) yıla çıkartılması,
 - b) İlk sözleşme hariç müteakip sözleşmelerin (5) yıla kadar değişen sürelerle yapılabilmesi ve azamî sözleşme süresinin (35) yaştan (45) yaşa çıkartılarak emekli olabilme imkânının tanınması,
 - c) Sözleşmenin imzalanmasından sonra iki aylık bir intibak süresi ve bu süre içinde intibak edemeyenlere veya çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerde görev yapmak istemeyenlere, kendi istekleri ile ayrılabilme imkânı,
 - d) Sözleşmelerin onaylandığı tarihten geçerli olarak aylık verilmesi,
 - e) Bedeli karşılığında zati tabanca edinebilme imkânı,
 - f) Terhislerinden sonra uzman erbaş olarak ataması yapılanlara ve kendi kusurları olmaksızın hizmet süresinin uzatılmaması nedeniyle veya sözleşmelerinin bitiminde ayrılanlara da harcırah verilmesi,
 - g) İhtiyaç duyulan sınıf/branş ve ihtisaslarda ilkökul mezunu liyakatlı erlete de uzman erbaş olma imkânının sağlanması,
- Öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - 3269 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde “Uzman çavuş” tanımında geçen “ast-subay” sözcüğü madde metninden çıkartılmaktadır.

Anlam ve kavram kargaşasına neden olunmaması ve ayrıca, “terfide baraj” yerine “kadro” esasına geçileceğinden, mevcut kadroların statü esas alınarak belirlenebilmesi için bu değişikliğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Madde 2. - 3269 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, askerlik hizmetinden sonra uzman erbaş olmak isteyenlere tanınan “terhisten itibaren 2 yıl içinde müracaat” etme imkânı, (3) yıla çıkartılmakta, bu şekilde uzman erbaşlığa olan başvuru miktarının artırılarak kaynağın genişletilmesi ve bilgili, başarılı ve istekli personelden istifade edilebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3. - 3269 sayılı Kanun azami 35 yaşa kadar çalışmaya imkân vermektedir. Özellikle lise mezunu olup tecil hakkını kullanarak askere geç gelenlerden, bu mesleğe geçenlerin çalışma süreleri kısa olmakta ve bu durum müracaatı da menfi yönde etkilemektedir. Diğer taraftan, askerlik çağına giren bir şahsın hemen müracaat edip (35) yaşına kadar çalışması durumunda dahi hizmet süresi emekli olmasına yetmemektedir.

Bu nedenlerle, uzman erbaşlıktan istenen amacın yeterince sağlanabilmesi için, 5 inci maddede değişiklik yapılarak, azami sözleşme süresi (35) yaştan (45) yaşa çıkartılmakta ve bu şekilde emekli olabilmek imkânı doğmaktadır. Ayrıca, ilk sözleşme hariç müteakip sözleşmelerin (1) yıldan az, (5) yıldan fazla olmamak şartıyla değişen sürelerle yapılabilmesi mümkün kılınmaktadır.

Madde 4. - Tasarının 3 üncü maddesi ile uzman erbaşlara emekli olabilmek imkânı sağlandığından, bu değişikliğe paralel olarak, Kanunun muayene ve tedavi ile ilgili 10 uncu maddesi yeniden düzenlenmektedir. Madde ile; uzman erbaşlar ve bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin tüm sağlık işlemleri hakkında 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümlerinin uygulanması öngörülmekte, ayrıca mevcut hükme “uzman erbaş emeklileri” ve “70 inci madde” ibareleri eklendiği gibi, “görev esnasında ve görev başında” ibaresi, “görev esnasında veya görev dışında” şeklinde değiştirilerek 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 128 inci maddesinin (e) bendine paralel hale getirilmektedir. Bu şekilde, görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların da iyileşinceye kadar Silâhlı Kuvvetlerden ilişkilerinin kesilmemesi amaçlanmaktadır.

Madde 5. - Bu madde ile, ilk sözleşmelerini imzalayıp göreve başlayan uzman erbaşlar için bir intibak dönemi öngörülmekte ve bu dönemde intibak edemeyenlerin veya çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerde kalmak istemeyenlerin, kendi isteği ile ayrılmalarına imkân sağlanmaktadır. Ayrıca, bu şekilde ilişkileri kesilenlerin peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen sosyal yardımlar ve tazminatlar gibi tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmının geri alınması öngörülmektedir.

Madde 6. - Kanunun 13 üncü maddesi, madde başlığı ile birlikte değiştirilmekte ve günümüzün değişik koşulları dikkate alınarak uzman erbaşlara ilk sözleşmelerini müteakip kişisel güvenliklerinin sağlanması amacıyla zati tabanca edinebilme ve hizmet dışında da taşıyabilme imkânı tanınmaktadır.

Madde 7. - Bu madde ile; “sözleşmenin onaylandığı aybaşından itibaren aylık verilmesi” yerine, göreve başlamış olmak koşuluyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak aylık verilmesi” öngörülmekte; bu şekilde uygulamada karşılaşılan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, Tasarının 3 üncü maddesinde azami sözleşme süresi (35) yaştan (45) yaşa çıkarılarak emekli olabileme imkânı sağlandığından, bu düzenlemeye paralel olarak emeklilik hakkını kazananlara Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen ikramiyenin ödenmemesi ve bunlar hakkında 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir. Bu şekilde mer'î mevzuat ve personel sistemi içerisinde mevcut dengelerin korunması amaçlanmaktadır.

Madde 8. - Bu madde ile; terhislerinden sonra uzman erbaş olarak atanana ve kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması nedeniyle veya sözleşme sürelerinin bitiminde uzman erbaşlıktan ayrılanlara da 6245 sayılı Kanun esaslarına göre harcırah ödenmesi öngörülmekte ve uygulamada ortaya çıkan mağduriyetlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9. - Uzman erbaş olabilmek için Kanunda en az ortaokul veya dengi okul mezunu olma şartı aranmaktadır. Askerlik hizmetini yaparken özel ihtisası gerektiren sınıf ve branşlarda çok üstün başarı gösteren ve Silâhlı Kuvvetlerde kalmasında ihtiyaç duyulan, ancak tahsil şartı nedeniyle uzman erbaş olamayan bazı er ve erbaşlarımızdan da istifade edebilmek amacıyla, genel kuralı bozmamak üzere Kanuna bir madde eklenerek bazı koşulların tahakkuku halinde, ilköğretim mezunu olanların da uzman erbaş olabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Geçici Madde. - Tasarının 2 nci maddesinde getirilen “terhisten itibaren 3 yıl içinde uzman erbaşlık için müracaat edebilme” imkânından, bu Kanunun yürürlüğe konulmasından önce terhis edilmiş olanların da istifade ettirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10. - Yürürlük maddesidir.

Madde 11. - Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN (1/205)

**UZMAN ERBAŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAME**

3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda değişiklik yapılması; 24.6.1993 tarihli ve 3911 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 27.7.1993 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. - 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesinin (1) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Uzman Çavuş : En az ortaokul veya dengi okul mezunu olup muvazzaflık hizmetini çavuş rütbesi ile tamamlayanlardan, muvazzaflık hizmetini müteakip Türk Silâhlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik görev yerlerinde veya çavuş kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenlerle, yönetmelikte belirtilen esaslara göre uzman onbaşlıktan uzman çavuşluğa geçirilenleri.”

MADDE 2. - 3269 sayılı Kanunun değişik 4 üncü maddesindeki “terhislerinin üzerinden 2 yıldan fazla süre geçmemiş olanlar” ibaresi, “terhislerinin üzerinden 3 yıldan fazla süre geçmemiş olanlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. - 3269 sayılı Kanunun değişik 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 5. - Uzman erbaşlar 2 yıl süre ile sözleşme yaparak göreve başlarlar ve T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Bunlardan; istihdam edildikleri kadronun görev özelliklerine göre sınıf ve branşları ile ilgili sağlık nitelikleri uygun olanların müteakip sözleşmeleri, 1 yıldan az, 5 yıldan fazla olmamak şartıyla azami 45 yaşına girdikleri yıla kadar uzatılabilir.”

MADDE 4. - 3269 sayılı Kanunun değişik 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 10. - Uzman erbaşlar ve bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin tüm sağlık işlemleri hakkında, 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, uzman erbaşların hava değişimi süresinin toplamı bir yıl içinde 2 ayı geçemez. Tedavi ve hava değişimi süresi 2 ayı geçenlerin Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlardan barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhî arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

Uzman erbaş emeklileri ile harp malûllüğü, vazife malûllüğü veya adi malûllük aylığı bağlanarak Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşlar, bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri ile harp ve vazife malûllüğünü gerektiren nedenlerden dolayı ölenlerin maaşa müstehak dul ve yetimleri, 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci ve 70 inci maddeleri hükümlerinden aynen istifade ederler.

Uzman erbaşların sözleşmeleri sona ermek suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılmaları halinde, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet ettikleri süre kadar daha kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin muayene ve tedavilerinin askerî hastanelerde ücretsiz olarak yapılmasına devam edilir.”

MADDE 5. - 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 12. - Sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk iki aylık intibak dönemi içerisinde göreve intibak edemeyenler ile ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri fesh edilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

Görevde başarısız olanlarla kendilerinden istifade edilemeyeceği anlaşılan uzman erbaşların, barışta sözleşme sürelerine bakılmaksızın Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

Görevde başarısız olma, göreve intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe halleri ve bunlara yapılacak işlemler, çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

MADDE 6. - 3269 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin başlığı “Kıyafet ve zati tabanca” olarak değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Uzman erbaşlar ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zati tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmî veya sivil elbise ile zati tabancalarını göze görünmeyecek bir şekilde taşıyabilirler. En az 10 yıl görev yapıp Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silâh taşıma ruhsatı verilir.”

MADDE 7. - 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve değişik ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uzman erbaşlara, göreve başlamış olmak kaydıyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki uzman jandarma çavuşlara ait aylık gösterge tablosu üzerinden aylık verilir.”

“Ancak, emeklilik haklarını kazananlara bu ikramiye ödenmez. Bunlar hakkında, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 8. - 3269 sayılı Kanunun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Atama, geçici görev ve harcırah

Madde 18. - Uzman erbaşlar, sözleşme süreleri içinde değişik bölge ve garnizonlara Silâhlı Kuvvetler hizmet ihtiyacı esas alınmak suretiyle atanma ve yer değiştirme işlemlerine tâbi tutulurlar veya kurs dahil geçici görevle görevlendirilirler. Bu şekilde atanan veya geçici görevle görevlendirilenlere ve ayrıca terhislerinden sonra uzman erbaş olarak atanmalarla kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin bitiminde ayrılanlara 6245 sayılı Kanun esaslarına göre harcırah verilir.”

MADDE 9. - 3269 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1. - Genelkurmay Başkanlığınca ihtiyaç duyulacak, özel ihtisası gerektiren sınıf/branş ve ihtisaslarda ilkökul mezunlarından çok üstün başarı belgesi alanlar, kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanının kararları ile uzman erbaş olarak alınabilirler. Bunların uzman çavuşluğa yükselmelerinde ortaokul mezunu olma şartı aranmaz.”

GEÇİCİ MADDE. - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzman erbaşlığa müracaat edenlerden, müracaat ettikleri tarihte terhislerinin üzerinden 3 yıldan fazla süre geçmemiş olanların müracaatları kabul edilir ve işlemleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlatılır.

MADDE 10. - Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. - Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

E. İnönü

Devlet Bakanı

M. Gölhan

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

E. Şahin

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

Dışişleri Bakanı V.

O. Kumbaracıbaşı

Bay. ve İskân Bakanı

O. Kumbaracıbaşı

Tarım ve Köyşleri Bakanı

R. Şahin

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

G. Müftüoğlu

Devlet Bakanı

C. Erhan

Devlet Bakanı

A. Şanal

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Maliye Bakanı

İ. Attila

Sağlık Bakanı

R. Serdaroğlu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı V.

N. Cevheri

Devlet Bakanı

M. Çiloğlu

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

İçişleri Bakanı

M. Gazioğlu

Millî Eğitim Bakanı

N. Menteşe

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

5.12.2003

Esas No.: 1/526, 1/190, 1/205

Karar No. : 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak 3.2.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.2.2003 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen 1/526 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile 6.6.1991 tarihli ve 3755 sayılı Yetki Kanunu uyarınca çıkarılarak 8.11.1991 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan ve aynı tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunularak yürürlüğe giren ve bu Yasama Döneminde 1/190 esas no.su alarak tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiş bulunan "Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" (460 sayılı Kanun Hükmünde Kararname) ve 24.6.1993 tarihli ve 3911 sayılı Yetki Kanunu uyarınca çıkarılarak 12.8.1993 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan ve aynı tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunularak yürürlüğe giren ve bu Yasama Döneminde 1/205 esas no.su alarak tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiş bulunan "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" (489 sayılı Kanun Hükmünde Kararname), Komisyonumuzun 5.11.2003 tarihinde yaptığı 8 inci Birleşiminde gündeme alınmıştır.

Millî Savunma, Maliye, İçişleri Bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katıldığı bu toplantıda gündemdeki Tasarı ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin birleştirilerek görüşülmesi amacıyla bir alt komisyon kurulması önerisi kabul edilmiştir.

1/526 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ve gerekçesi incelendiğinde:

18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun yürürlüğe girmesiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinin teknik ve devamlılık arz eden kritik görev yerlerinde en az ortaokul mezunu onbaşı ve çavuşların sözleşmeli olarak istihdam edilmesinin amaçlandığı,

16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanun ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda değişiklik yapılarak "ilkokul" ve "ortaokul" ibarelerinin "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmesine paralel olarak 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun ilgili maddesindeki ibarelerin de aynı şekilde değiştirilmesi gerektiği,

Uzman erbaşların Kanunlarına göre iki aylık intibak dönemleri bulunduğu ve bu süre içinde intibak edemeyen ve ayrılmak isteyenlerin sözleşmelerinin fesh edildiği, ancak sınıf okulunda geçen bu iki aylık intibak döneminden sonra kıt'aya çıkan ve burada çalışıp ilerideki çalışma koşullarını da öğrenerek ayrılmak isteyen veya kıt'aya intibak edemeyenlerin sözleşmelerinin feshine imkân bulunmadığı,

Bu nedenle intibak döneminin iki aydan beş aya çıkarılmasına ihtiyaç bulunduğu,

Uzman Erbaş Kanununda, sözleşme fesih nedenleri olarak sağlık, intibaksızlık, görevde başarısızlık, kendilerinden istifade edilemeyeceğinin anlaşılması, disiplinsizlik ve ahlâki nedenlerle sonradan Silahlı Kuvvetlerde kalmasının uygun görülmemesi halleri ile sınırlı tutulduğu,

Bunun dışında Uzman Erbaş Yönetmeliğinde kademe ilerlemesi yapamama, çeşitli suçlardan mahkûm olma, kurs ve eğitimlerde başarısız olma, Türk vatandaşlığından çıkartılma gibi ilave sözleşme fesih nedenlerinin düzenlendiği,

Kanunda yer almayıp da yönetmelikte sayılan bu fesih nedenlerinin uygulamada birtakım hukukî sorunlara yol açması nedeniyle yönetmelikteki bu sözleşme fesih nedenlerinin Uzman Erbaş Kanununa ithalinin gerektiği,

Olağanüstü hâl bölgesinde görev yapıp ayrılan uzman erbaşların, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi nezdinde kendilerine ödenen ikramiyelerin eksik olduğu yolunda açtıkları davaları da Uzman Erbaş Kanununda bu yönde bir hüküm bulunmaması nedeniyle haklı olarak kazandıkları ve bu yönde bir düzenlemenin Uzman Erbaş Kanununa dercedilmesiyle bu tür davaların açılmasına gerek kalmayacağı,

Uygulamada Uzman Erbaşlar için öngörülen ölüm yardımı ödeneği konusunda da sıkıntıların yaşandığı, hatta kanunî mirasçılara emekli aylığı bağlananlara da bu ikramiyenin verilmesi durumunda mükerrer ödemelerin sözkonusu olduğu, Tasarı ile bunların da düzenlendiği,

Uzman Erbaş Kanununun kademe ilerlemesi ile ilgili 9 uncu maddesinin yeniden düzenlenerek belirli koşullarda her üç yılda bir derece yükselmesi imkânının getirildiği ve uzman erbaşların Kanuna eklenen Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu üzerinden maaş almaları hususunun düzenlendiği,

Görülmektedir.

1/190 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" (K.H.K. 460) ile 1/205 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" (K.H.K. 489) incelendiğinde,

3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun bazı maddelerini değiştiren sözkonusu Kanun Hükmünde Kararnemelerin adeta birbirini tamamlar nitelikte olduğu, bunun da o dönemler için yeni bir uygulama olan Uzman Erbaşlık kurumunun zaman içindeki gelişimi ve ihtiyaçlarından kaynaklandığı,

Örneğin; 1/205 esas no.lu K.H.K. 489'un 1 inci maddesi ile Uzman Erbaş Kanununun 3 üncü maddesinin (1) numaralı bendi değiştirilirken 1/190 esas no.lu K.H.K. 460'ın 1 inci maddesi ile aynı maddenin (2) numaralı bendinin değiştirilmiş olduğu,

1/190 esas no.lu K.H.K. 460'ın 2 nci maddesi ile Uzman Erbaş Kanununun 4 üncü maddesindeki ibare "terhislerinin üzerinden 2 yıldan fazla geçmemiş olanlar" olarak değiştirilirken 1/205 esas no.lu K.H.K. 489'un 2 nci maddesi ile aynı ibarenin "terhislerinin üzerinden 3 yıldan fazla geçmemiş olanlar" şeklinde yeniden değiştirilmiş olduğu,

Görülmektedir.

Adana Milletvekili Ziyaeddin Yağcı'nın başkanlığında Afyon Milletvekili Mahmut Koçak ve Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyigit'ten oluşturulması kabul edilen Alt Komisyon 7.11.2003 tarihinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantısında,

1/526 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" esas alınmak suretiyle, Tasarı ve Kanun Hükmündeki Kararnemeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İç-

tüzüğünün 35 inci maddesi uyarınca birleştirerek görüşmüş ve Komisyon toplantısında esas alınacak metin ve raporun hazırlanmasını kararlaştırarak bu yöndeki çalışmalarını tamamlamıştır. Söz konusu rapor ve metin raporumuz ekinde sunulmuştur.

Komisyonumuzun 3.12.2003 tarihinde yaptığı 9 uncu Birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Sayın Vecdi Gönül, Millî Savunma, Maliye ve İçişleri Bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılmalarıyla 1/526 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" esas alınarak oluşturulan Alt Komisyon raporu ve metninin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

Hükümeti temsilen söz alan Millî Savunma Bakanı Sayın Vecdi Gönül;

Bir önceki Komisyon toplantısında bir Alt Komisyona havale edilen Tasarı ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin, Alt Komisyonun değerli ve titiz çalışmasıyla tam bir bütünlük kazandığını,

Uygulamada yaşanan birçok sorunun giderilerek Uzman Erbaş Kanununun günün ihtiyaçlarına cevap verecek bir hale getirildiğini,

Kanun Tasarısıyla getirilmesi öngörülen Ek-1 sayılı gösterge tablosu ile çok küçük miktarlarda maaş artışları olacağını,

Örneğin; 1 inci yılını bitirip kademe ilerlemesi yapan bir uzman erbaşın maaşında 343.000 TL.lık, 2 nci yılını bitirip kademe ilerlemesi yapan bir uzman erbaşın 686.000 TL.lık ve nihayet 23 üncü yılını bitiren bir uzman erbaşın da 16.292.000 TL.lık bir maaş artışına kavuşacağını,

Halen bir uzman onbaşı maaşınının 708 milyon TL.sı ve bir uzman çavuş maaşınının da 728 milyon TL.sı olduğunu,

Tasarıyla asıl amaçlananın uzman erbaşlara kademe ve derece ilerlemesi sağlamanın yanında Tasarının gerekçesinde de sıralanan özlük haklarına ilişkin sorunları çözmek olduğunu,

Belirterek, Alt Komisyon metninde yapılan değişiklikler hakkında açıklamalarda bulunmuş ve Hükümet olarak bunları benimsediklerini,

İfade etmiştir.

Alt Komisyon raporunun okunmasını takiben Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Uygulamada yaşanan sorunları çözmeye yönelik olarak Alt Komisyonca yapılan çalışmanın takdire şayan bir çalışma olduğu,

Komisyonumuzun bu konuda Tali Komisyon olarak görev yaptığı ve Alt Komisyon metninin tüm Komisyonumuzca da benimsendiği,

Bu nedenle teknik bir çalışma olan Alt Komisyon metninin tekrar maddelerinin görüşülmesine gerek bulunmadığı,

Bu konuda Esas Komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna Komisyonumuzca da benimsenen metnin gönderilmesinin yeterli olacağı,

Uzman Erbaş Kanununda değişiklik yapılması konusunun 10 yılı aşkın bir süredir sürünce kalması ve geçtiğimiz Yasama Dönemlerinde bu konuya ait Kanun Tasarılarının kadük olması nedeniyle Plan ve Bütçe Komisyonuna sözkonusu Kanun Tasarısının ivedilikle ele alınması konusunda tavsiye kararı alındığının raporumuzda belirtilmesi gerektiği,

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben;

Alt Komisyon metninin Komisyonumuz metni olarak benimsendiği ve bu nedenle yeni bir metin hazırlanmasına gerek bulunmadığı,

Plan ve Bütçe Komisyonuna sözkonusu Kanun Tasarısının ivedilikle görüşülmesi konusunda tavsiye kararı alındığının bildirilmesi,

Kararlaştırılmıştır.

Raporumuz esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Cengiz Kaptanoğlu</i>	<i>Mehmet Asım Kulak</i>	<i>Mahmut Koçak</i>
İstanbul	Bartın	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Talat Karapınar</i>	<i>İsmail Değerli</i>	<i>Osman Akman</i>
Ankara	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Sedat Pekel</i>	<i>Niyazi Pakyürek</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>
Balıkesir	Bursa	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Fehmi Uyanık</i>	<i>Muhsin Koçyiğit</i>	<i>Fahri Keskin</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
Üye		Üye
<i>İnci Özdemir</i>		<i>Erdal Karademir</i>
İstanbul		İzmir

ALT KOMİSYON RAPORU

Esas No.: 1/526, 1/190, 1/205

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 5.11.2003 Perşembe günü yaptığı 8 inci birleşiminde Komisyonumuza tali olarak havale edilen ve gündeme alınan 1/526 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", 1/205 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" (489 Sayılı K.H.K.) ve 1/190 esas no.lu "Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" (460 Sayılı K.H.K.) birleştirilerek görüşülmesi amacıyla, Adana Milletvekili Ziyaeddin Yağcı'nın Başkanlığında Afyon Milletvekili Mahmut Koçak ve Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'ten oluşan bir alt komisyon kurulması kabul edilmiştir.

Alt Komisyonumuzun 7.11.2003 Cuma günü Millî Savunma ve Maliye bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantısında, 1/526 esas no.lu Kanun Tasarısı esas alınmak suretiyle Tasarı ve Kanun Hükmünde Kararnameler Türkiye Büyük Millet Meclisi İctüzüğünün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilerek görüşülmüş ve Komisyon Toplantısında esas alınacak metin ve raporun hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Alt Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

1/526 esas no.lu Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesi Alt Komisyon metninin 1 inci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir. Uzman Çavuş, Uzman Onbaşı ve Uzman Erbaş deyimlerinin tanımını yapan bu madde üzerinde yapılan görüşmelerde;

Uzman Erbaşlık kurumunun ilk yürürlüğe konulma amacının Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kullanılan elektronik aksamılı silâh ve teçhizatların lise mezunu ve uzmanlaşmış personelce kullanılması olduğu,

Ancak geçmiş dönemde terör olaylarının artması nedeniyle komando uzman erbaş istihdamına gidildiği ve bu nedenle lise mezunu yerine ilköğretim mezunlarının istihdamına ağırlık verildiği,

Uygulamada yüksekokul mezunu uzman erbaş istihdamına dönüldüğü, ancak terör ve savaş tehditlerine karşı tanımlarda ilköğretim mezunu ibaresinin kullanıldığı ve bu nedenle tanımlarda bu ibarenin kalmasının daha yerinde olacağı,

Bunun dışında uzman erbaşların sağlık, yaş sınırı, görev süreleri ve tazminatları ile (OHAL tazminatı) ilgili sorunlar çıkması nedeniyle Uzman Erbaş Kanununda kapsamlı bir değişiklik yapılması gerektiği,

İfade edilmiştir.

1/190 ve 1/205 esas no.lu Kanun Hükmünde Kararnamelerin 2 nci maddeleri ile düzenlenen 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 4 üncü maddesi alt komisyon metninin 2 nci maddesi olarak ve metne "...26 yaşından gün almamış olmak şartıyla..." ibaresi eklenerek değiştirilmek ve çerçeve madde yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesi, uzman erbaşların askerlik çağı sonunu ve yedeklerin nasıl tekrar hizmete çağrılacağını düzenleyen yeni bir fıkra eklenmek ve çerçeve madde yeniden düzenlenmek suretiyle alt komisyon metninin 3 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 6 ncı maddesi; uzman erbaşların, er ve erbaşların üstü olduklarına dair bir ibare konulmak ve yedeklik dönemlerine ilişkin iki yeni fıkra eklenmek suretiyle değiştirilmiş ve alt komisyon metninin yeni 4 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/526 esas no.lu Tasarının 2 nci maddesi redaksiyonla değiştirilerek alt komisyon metninin 5 inci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin 4 üncü maddesi ile düzenlenen 3269 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası uzman erbaşların hava değişimi ve istirahat süresi 2 aydan 3 aya çıkarılmak suretiyle değiştirilmiş, sözleşmeleri sona eren uzman erbaşların hizmet ettikleri süre kadar daha kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin tedavilerini düzenleyen maddenin ikinci fıkrası, tedavi süreleri için sınırlamalar getirecek şekilde yeniden düzenlenmiş ve sözleşmeleri sağlık nedeniyle fesh edilip de tedavileri sürenlere 12 ayı geçmemek üzere maaşlarının 2/3 ünün kendilerine sağlık yardımı olarak ödenmesine yönelik yeni bir düzenleme üçüncü fıkra olarak madde metnine eklenmiş ve bu madde alt komisyon metninin 6 ncı maddesi olarak ve çerçeve metin değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

1/526 esas no.lu Tasarının 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının sonuna "Bunlar, yedekte er kaynağına alınırlar." İbaresini eklemek suretiyle alt komisyon metninin 7 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin 6 ncı maddesi alt komisyon metninin 8 inci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir. Kıyafet ve zati tabanca başlıklı bu madde üzerinde yapılan görüşmelerde, Uzman Erbaşların rütbeleri dışında yakalarında sınıflarını gösteren bir skalet taşımaları için gerekli yönetmelik değişikliğinin yapılması ve bunun bir temenni olarak Komisyon raporunda da yazılması hususu da oybirliği ile benimsenmiştir.

3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 28 Mayıs 2003 tarihli ve 4861 sayılı Kanun ile değişik 15 inci maddesinin dördüncü fıkrasını değiştiren ve uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenlerin statülerini ve mecburi hizmet sürelerini düzenleyen bir çerçeve madde ise alt komisyon metninin 9 uncu maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/526 esas no.lu Tasarının 4 üncü maddesi, madde ile düzenlenen 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi redaksiyonla düzeltilerek, ikinci fıkrası hizmet süresi beş yılı geçenler ve hizmet süresi beş yılı geçmeyenler için tazminatlarının hesaplanma yolu yeniden düzenlenmek suretiyle değiştirilmiş, yine aynı maddenin dördüncü fıkrası ihtiyaç duyulması halinde uzman erbaşların kuvvet komutanlıkları arasında geçiş yapabilmelerine olanak sağlayacak şekilde değişiklik yapılmış, uzman erbaşlıktan kamu kurum ve kuruluşlarına geçenlerin durumunu düzenleyen yeni beşinci fıkra eklenmiş ve bu madde alt komisyon metninin 10 uncu maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin 8 inci maddesi alt komisyon metninin 11 inci maddesi olarak ve çerçeve maddesi yeniden düzenlenmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

1/190 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin 6 ncı maddesi alt komisyon metninin 12 nci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir. Bu madde üzerinde yapılan açıklamalarda Uzman Erbaşlar için Ordu Yardımlaşma Kurumu üyeliğinin ihtiyari, yani isteğe bağlı olduğu dile getirilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin 9 uncu maddesiyle 3269 sayılı Kanuna eklenen ek 1 inci maddeye "Sahil Güvenlik Komutanının" ibaresi eklenmiş ve bu madde alt komisyon metninin 13 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/205 esas no.lu Kanun Hükümünde Kararnamenin geçici maddesi ise süresi dolmuş olması ve yürürlük imkânı kalmadığı için alt komisyon metnine alınmamıştır.

1/526 esas no.lu Tasarının 5 inci maddesi ve bu maddeye bağlı Ek-1 sayılı Cetvel alt komisyon metninin 14 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

1/526 esas no.lu Tasarının 6 ncı maddesi ile 3269 sayılı Kanuna eklenen geçici 1 inci maddeden önce gelmek üzere;

Bu Kanunun yürürlüğe konulmasından önce sözleşmeleri sağlık nedeniyle fesh edilip de tedavileri sürenlere 12 ayı geçmemek üzere maaşlarının 2/3 ünün sağlık yardımı olarak ödenmesine yönelik yeni bir düzenleme geçici 1 inci madde olarak,

Tasarının geçici 1 inci maddesi geçici 2 nci madde olarak,

Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce ve sonra kendi kusurları olmaksızın ayrılan uzman erbaşlara hangi mevzuat hükümlerinin uygulanacağına dair bir düzenleme geçici 3 üncü madde olarak,

Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce tedavileri sürenlerin hizmet ettikleri süre kadar bu tedaviden yararlanacaklarına dair bir düzenleme geçici 4 üncü madde olarak,

Bu Kanunun yürürlüğe konulmasından önce vefat, hava değişimi süresini geçirme, bulunan kadronun kaldırılması, istihdam edinilen kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilenlerin diğer sosyal güvenlik kurumlarından yararlanmalarını kaydıyla askeri hastanelerden yararlanabileceklerine ilişkin bir düzenleme geçici 5 inci madde olarak,

Kabul edilerek Tasarı metnine eklenmiştir. Geçici maddelere ait çerçeve maddeye gerek bulunmadığı gerekçesiyle Tasarının çerçeve 6 ncı maddesi metinden çıkartılmış ve geçici maddeler bu Kanunun geçici maddeleri olarak düzenlenmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 7 ve 8 inci maddeleri ise alt komisyon metninin 15 ve 16 ncı maddeleri olarak kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı da yapılan birleştirme işlemine paralel olarak "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümünde Kararname ve Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı)" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Millî Savunma Komisyonuna sunulmak üzere Komisyon Başkanlığına arz olunur.

Ziyaeddin Yağcı

Adana

Mahmut Koçak

Afyon

Muhsin Koçyiğit

Diyarbakır

(İmzada bulunamadı)

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

23.1.2004

Esas No. : 1/526, 1/190, 1/205

Karar No. : 74

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3.2.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.12.2003 tarihinde tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/526 esas numaralı "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 22.1.2004 tarihinde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Vecdi Gönül ile Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu 31 inci birleşiminde, Komisyonumuz portföyünde bulunan 1/190, 1/205 esas numaralı ve 460 ve 489 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamelerle aynı mahiyette olması nedeniyle İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmelerine ve görüşmelere Millî Savunma Komisyonu tarafından hazırlanan metnin esas alınmasına karar verilmesi suretiyle incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ile modern silah, araç ve gereçlerin etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılması, küçük birlik lideri ihtiyacının karşılanması ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin erbaş ve er kadrolarında teknik ve devamlılık arz eden kritik görev yerlerinde istihdam edilmek üzere yetişmiş personel ihtiyacının temin edilmesi amaçlanmış ve bu Kanuna göre; uzman erbaş kaynağı, askerlik hizmetini yapan en az ortaokul mezunu onbaşı ve çavuşlardan oluşturulmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- 1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanun ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunundaki "İlkokul" ve "Ortaokul" ibarelerinin "İlköğretim Okulu" olarak değiştirilmesi nedeniyle Uzman Erbaş Kanunu'nun 3 üncü maddesinde yer alan "ortaokul" ibarelerinin "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmesi,

- Uzman erbaşların Kanunlarına göre iki aylık intibak dönemleri bulunduğu ve bu süre içinde intibak edemeyen ve ayrılmak isteyenlerin sözleşmelerinin fesh edildiği, ancak sınıf okulunda geçen bu iki aylık dönemden sonra kıt'aya çıkarılmaları böyle bir imkânlarının bulunmadığı, yeterli bir süre kıt'ada çalışan ve ilerideki çalışma koşullarını öğrenen ve bu nedenle ayrılmak isteyen uzman erbaş ve uzman erbaşların kıt'adaki göreve intibak edemediğini değerlendiren idareye, sözleşmeyi feshetme yetkisini tanımak amacıyla, intibak döneminin iki aydan beş aya çıkarılması,

- Sözleşmenin fesih nedenlerinin yer aldığı Kanun ile yönetmelik hükümleri arasında uyumsuzlukların bulunduğu, bütün fesih nedenlerinin Kanunda açıkça belirtilmesi ile uygulamada ortaya çıkan hukuki sorunların çözülebilmesi,

- Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilen uzman erbaşların tekrar Türk Silâhlı Kuvvetlerine alınmaması yönünde bir düzenleme yapılması,

- Uzman erbaşların özlük haklarına ilişkin ikramiye, ölüm yardımı, kademe ilerlemesi gibi konularda Türk Silâhlı Kuvvetlerinin idarî ve personel yapısının özellikleriyle paralellik sağlanması amacıyla değişiklikler yapılması,

Öngörülmektedir.

1/190 esas numaralı 460 sayılı "Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile;

- Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu uzman erbaşların istenen miktarda temin edilebilmesi için, 3629 sayılı Uzman Erbaş Kanununda uzman erbaşlığı özendirici düzenlemelerin yapılması,
- Uzman erbaşlık görevinin sonrası emeklilik imkânının bulunmaması sonucu sözleşmeleri sonunda öngörülen ikramiyelerin artırılarak mesleğin teşvik edilmesi,
- Mevcut Kanundaki azami sözleşme süresinin 30 yaştan 35 yaşa; astsubaylığa geçiş yaş sınırının ise 24'ten 27'ye yükseltilmesi,
- Ortaokul veya daha fazla tahsile sahip liyakatli erlere de uzman onbaşı olma imkânı getirilmesi,
- İstekleri halinde uzman erbaşların OYAK' a daimi üye olabilmelerine imkân sağlanması, Öngörülmüştür.

1/205 esas numaralı 489 sayılı "Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" ile;

- Uzman erbaşlık için, terhisten sonraki (2) yıllık müracaat süresinin (3) yıla çıkarılması,
- İlk sözleşme hariç müteakip sözleşmelerin (5) yıla kadar değişen sürelerle yapılabilmesi ve azami sözleşme süresinin (35) yaştan (45) yaşa çıkartılarak emekli olabilme imkânının tanınması,
- Sözleşmenin imzalanmasından sonra iki aylık bir intibak süresi ve bu süre içinde intibak edemeyenlere veya çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerde görev yapmak isteyenlere, kendi istekleri ile ayrılabilme imkânı,
- Sözleşmelerin onaylandığı tarihten geçerli olarak aylık verilmesi,
- Terhislerden sonra uzman erbaş olarak ataması yapılanlara ve kendi kusurları olmaksızın hizmet süresinin uzatılmaması nedeniyle veya sözleşmelerinin bitiminde ayrılanlara da harcırah verilmesi,
- İhtiyaç duyulan sınıf, branş ve ihtisaslarda ilkokul mezunu liyakatli erlere de uzman erbaş olma imkânının sağlanması, Öngörülmüştür.

Komisyonumuzda verilen bir önerge ile Tasarı ve 1/190, 1/205 esas numaralı Kanun Hükmünde Kararnamelelerin (KHK) birbirleri ile ilgili görülmeleri nedeniyle İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmeleri ve görüşmelere Millî Savunma Komisyonu metninin esas alınması kabul edilmiştir.

Komisyonumuzda, Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Uzman erbaşların emeklilik haklarının ne olduğu konusunda Komisyonumuzun bilgilendirilmesi gerektiği,
- Şeklindeki görüşleri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;
- Tasarının, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin özellikleri doğrultusunda uzman erbaşların statülerine ilişkin uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik olduğu,
- Gelişmiş ülkelerin silahlı kuvvetlerinde de benzer statüde personelin istihdam edildiği,
- Türk Silâhlı Kuvvetlerinin profesyonelleşmesine yönelik bir adım olarak uzman erbaş sisteminin öngörüldüğü ve halen 35.180 adet uzman erbaş bulunduğu,
- Bugün itibarıyla, uzman çavuşların 772 milyon TL, uzman onbaşının 750 milyon TL aylık ücret aldıkları,
- Uzman erbaşların sözleşme esasına göre çalıştığı, sözleşmeleri sonunda ikramiye ödeme esasına dayanan bir düzenleme bulunduğu, İfade edilmiştir.

Geneli üzerinde yapılan görüşmeleri takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benim-
senerek Millî Savunma Komisyonunun hazırladığı metin üzerinden görüşmelere devam edilmiştir.

Metnin; Çerçeve 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin
15 ve 16 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyon	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Mahmut Göksu</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Adıyaman	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>Ali Kemal Deveciler</i>
Ankara	Antalya	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Akgül</i>	<i>Ömer Abuşoğlu</i>	<i>Mustafa Zeydan</i>
Diyarbakır	Gaziantep	Hakkâri
Üye	Üye	Üye
<i>Alaattin Büyükkaya</i>	<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>M. Mustafa Açıkalın</i>	<i>Y. Selahattin Beyribey</i>	<i>Taner Yıldız</i>
İstanbul	Kars	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Er</i>	Kazım Türkmen	<i>Abdülkadir Kart</i>
Mersin	Ordu	Rize
Üye	(İmzada bulunamadı)	Üye
<i>Musa Uzunkaya</i>	<i>Faruk Nafiz Özak</i>	<i>Mehmet Akif Hamzaçebi</i>
Samsun	Trabzon	Trabzon

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

UZMAN ERBAŞ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA

DAİR KANUN TASARISI

(Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ve Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı)

MADDE 1.- 18.3.1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun Değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Uzman Çavuş: En az lise veya dengi okul mezunu çavuşlar veya en az ilköğretim okulu mezunu olup, muvazzaflık hizmetini çavuş rütbesi ile tamamlayanlardan, muvazzaflık hizmetini müteakip Türk Silâhlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik görev yerlerinde veya çavuş kadro görev yerlerinde, bu Kanun esaslarına göre istihdam edilenler ile yönetmelikte belirtilen esaslara göre uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa geçirilenleri,

b) Uzman Onbaşı: En az ilköğretim okulu veya dengi okul mezunu olup, muvazzaflık hizmetini müteakip, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin devamlılık arz eden teknik ve kritik uzmanlık görev yerlerinde istihdam edilenleri,

c) Uzman Erbaş: Bu Kanun hükümlerine göre istihdam edilen uzman çavuş ve uzman onbaşılıarı,

İfade eder."

MADDE 2.- 3269 sayılı Kanunun değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

UZMAN ERBAŞ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA

DAİR KANUN TASARISI

(Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ve Uzman Erbaş Kanununun Bazı Maddeleri ile Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun Tasarısı)

MADDE 1.- Millî Savunma Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Millî Savunma Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

"Madde 4.- Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından hazırlanan ve Genelkurmay Başkanlığınca onaylanan veya uygun bulunan uzman onbaşı ve uzman çavuş kadrolarına göre, her yıl alınacak uzman erbaşlarla ilgili kadro görev yerleri, anılan komutanlıklar tarafından yayımlanarak duyurulur. İstekli olan ve yönetmelikle belirtilen niteliklere sahip, muvazaflık hizmetini yapmakta olan çavuş, onbaşı ve erler ile bunlardan terhislerinin üzerinden üç yıldan fazla süre geçmemiş olanlar, 26 yaşından gün almamış olmak şartıyla istenilen belgelerle müracaat ederler. Uygun görülenler yönetmelikle belirtilen esaslara göre çalıştırılırlar."

MADDE 3.- 3269 sayılı Kanunun değişik 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5.- Uzman erbaşlar; iki yıldan az, beş yıldan fazla olmamak şartıyla sözleşme yaparak göreve başlar ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Bunlardan; istihdam edildikleri kadronun görev özelliklerine göre sınıf ve branşları ile ilgili sağlık nitelikleri uygun olanların müteakip sözleşmeleri, bir yıldan az, beş yıldan fazla olmamak şartıyla azamî 45 yaşına girdikleri yıla kadar uzatılabilir.

Bu yaş sınırının beş yıl fazlası uzman erbaşların askerlik çağı sonudur. Barışta ve seferde bu süreye kadar yedeğe ayrılmış uzman erbaşlar yaşı en genç olanlardan başlamak üzere hizmete çağrılabilirler."

MADDE 4.- 3269 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hizmet şartları ve yedeklik dönemi

Madde 6.- Uzman erbaşlar, onbaşı ve çavuş rütbesini taşıyan asker kişi sayılırlar. Muvazaflık hizmetinde ve yedeklik döneminde iken hizmete çağrıldıklarında er ve emsal rütbedeki erbaşların üstü olup; disiplin ve cezaî

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3.- Millî Savunma Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Millî Savunma Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

müeyyideler ile yargılama usulü bakımından er ve erbaşların tâbi olduğu hükümlere tâbi olurlar. Askerî öğrenciler ile astlık üstlük münasebetleri yoktur. Uzman erbaşlar hakkında rütbenin geri alınması fer'i cezası uygulanmaz.

Hizmete çağrılan yedeğe ayrılmış uzman erbaşlara muvazzaf emsalleri gibi özlük hakları verilir.

Terhis kaydı, yedeklik yoklaması, hizmete celp, eğitim ve tatbikat gibi yedeklik dönemine ilişkin olarak bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun ilgili hükümleri uygulanır."

MADDE 5.- 3269 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Derece yükselmesi, kademe ilerlemesi ve uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa terfi

Madde 9.- Uzman erbaşların;

a) Kademe ilerlemesi yapabilmesi için;

1) Bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması,

2) O yıl içinde olumlu sicil almış olması,

3) Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması,

b) Derece yükselmesi yapabilmesi için;

1) Derecesi içinde en az üç yıl ve bu derecenin üçüncü kademesinde bir yıl çalışmış olması,

2) Bulunduğu derecenin her kademesinde olumlu sicil alması,

3) Yükselilebileceği bir üst derecenin bulunması,

Şarttır.

En az bir yıl hizmet ettikten sonra görevde başarılı olan uzman onbaşılar, yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre uzman çavuşluğa terfi ettirilirler."

MADDE 6.- 3269 sayılı Kanunun değişik 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5.- Milli Savunma Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6.- Milli Savunma Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

"Madde 10.- Uzman erbaşılar ve bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin tüm sağlık işlemleri hakkında, 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, uzman erbaşıların hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, tedavi süresi hariç olmak üzere bir sözleşme yılı içinde üç ayı geçemez. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlardan barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişkileri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhî arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

Uzman erbaşı emeklileri ile harp malûllüğü, vazife malûllüğü veya adı malûllük aylığı bağlanarak Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşılar, bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri ile harp ve vazife malûllüğünü gerektiren nedenlerden dolayı vefat edenlerin maaşa müstahak dul ve yetimleri, 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci ve 70 inci maddeleri hükümlerinden aynen istifade ederler.

Uzman erbaşılar dan;

a) Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde Kanunda belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde uzman erbaşı olarak hizmet edilen süre kadar ve on yılı geçmemek üzere,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmeleri yenilenmeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi yahut sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesi feshedilenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin ise Türk Silâhlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet edilen sürenin yarısı kadar ve beş yılı geçmemek üzere,

Muayene ve tedavi hizmetleri askeri hastahanelerde ücretsiz olarak verilmeye devam edilir. Ancak, kamu kurum ve kuruluşlarının ve sosyal güvenlik kurumlarının sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı doğanlar, bu hakları mevcut olduğu sürece bu fıkraya göre askeri hastahanelerden yararlanamazlar.

Sözleşmeleri sağlık nedeniyle fesh edilip de, 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre malûllük aylığına hak kazanamayan uzman erbaşlardan, sözleşmelerinin feshine neden olan sıhhi arızalarının tedavisine devam edilenlere, 12 ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin almış oldukları net maaşların (27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç) 2/3'ü her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemededen hiçbir kesinti yapılmaz. Ödemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 7.- 3269 sayılı Kanunun değişik 12 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Başarı gösteremeyenler ve ceza alanlar

Madde 12.- Sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk beş aylık intibak dönemi içerisinde göreve intibak edemeyenler ile ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri feshedilerek, Türk

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7.- Millî Savunma Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

Görevde başarısız olanlarla, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız olan veya kendilerinden istifade edilemeyeceği anlaşılan uzman erbaşların, barışta sözleşme sürelerine bakılmaksızın Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlar, yedekte er kaynağına alınırlar.

Görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe hâlleri ve bunlara yapılacak işlemler, çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Ayrıca;

- a) Almış oldukları sicile göre kademe ilerlemesi yapamayanların,
- b) Verilen ceza, tecil edilse veya para cezasına çevrilse dahi;

1) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikap, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, cürüm tasniî, irza geçmek, sarkıntılık, kız, kadın veya erkek kaçırma, fuhşiyata tahrik, gayri tabii mukarenet, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat, isyan suçlarından dolayı mahkûm olanların,

2) Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesinde yazılı suçlardan mahkûm olanların,

c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere diğer suçlardan adli veya askerî mahkemeler tarafından 30 günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olanların,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ç) Taksirli suçlar nedeniyle 6 ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olanların,

d) Disiplin mahkemeleri veya en az iki disiplin amirinden disiplin cezası aldığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde toplam 30 günden daha fazla hürriyeti bağlayıcı disiplin cezası alanların,

e) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, ilgili yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmeyenlerin,

f) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların,

Sözleşmeleri feshedilmek suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

Her ne sebeple olursa olsun, sözleşmesi feshedilerek Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilen uzman erbaşlar, tekrar Türk Silâhlı Kuvvetlerine alınmazlar."

MADDE 8.- 3269 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin başlığı "Kıyafet ve zatî tabanca" olarak değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Uzman erbaşlar ilk sözleşmelerini müteakip bedeli karşılığında zatî tabanca edinebilirler ve görevli olmadıkları zamanlarda da resmî veya sivil elbise ile zatî tabancalarını göze görünmeyecek bir şekilde taşıyabilirler. En az 10 yıl görev yapıp Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, istifa veya istifa etmiş sayılmak suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılan subay ve astsubaylar gibi; emeklilik durumunda ise, emekli subay ve astsubaylar gibi silah taşıma ruhsatı verilir."

MADDE 9.- 3269 sayılı Kanunun 28.5.2003 tarihli ve 4861 sayılı Kanun ile değişik 15 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu madde hükümlerine göre uzman erbaşlardan astsubaylığa geçirilenler, 27.7.1967

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8.- Millî Savunma Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9.- Millî Savunma Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

tarıhli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tâbi olurlar. Bunların mecburi hizmet süresi, ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren 15 yıldır. Bu personelin uzman erbaşlıkta geçen hizmet süreleri astsubay rütbe bekleme süresinden sayılmaz."

MADDE 10.- 3269 sayılı Kanunun değişik 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 16.- Uzman erbaşlara, göreve başlamış olmak kaydıyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak Kanuna ekli Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu üzerinden aylık verilir. Uzman çavuşlar 10 uncu derecenin birinci kademesinden; uzman onbaşılar ise, 11 inci derecenin birinci kademesinden giriş yaparlar. Uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa terfi edenlerin intibakları, buldukları derece ve kademenin bir üst derecesinin aynı kademesine yapılır. Uzman erbaşlara; yan ödemeleri, Silâhlı Kuvvetler hizmet tazminatı, aile yardımı ödeneği, doğum yardımı ödeneği, ölüm yardımı ödeneği ve yakacak yardımı 27.7.1967 tarihli ve 926 sayılı Kanun esaslarına göre, tayın bedeli 22.6.1978 tarihli ve 2155 sayılı Kanun esaslarına göre ödenir. Uzman erbaşlardan uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere Silâhlı Kuvvetler hizmet tazminatına ilave olarak, bu hizmetlerde görevlendirilen ve aynı uçuş, dalış ve atlayış hizmet süresinde bulunan astsubaylara 28.2.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun esaslarına göre hizmet yılları itibarıyla ödenen uçuş, dalış ve atlayış tazminatlarının % 30'u tutarında aylık uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ayrıca ödenir. Uzman erbaşlar mevcut hükümler dahilinde, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından da istifade

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10.- Millî Savunma Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ederler. Tutuklanan, firar veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan uzman erbaşların aylık, ödenek ve tazminatları hakkında 926 sayılı Kanunun 65 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlardan; hizmet süresi beş yılı geçmeyenlere, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14.7.1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç) iki katının toplam hizmet yılı ile çarpımından bulunacak miktarda ikramiye verilir. Hizmet süresi beş yılı geçenlere ise beş yıllık hizmetleri için yukarıdaki esasa göre hesaplanacak tutara; ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç), beş yıldan fazla olan hizmet yılı toplamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın ayrıca ilâve edilmesi suretiyle tespit edilecek miktarda ikramiye verilir. Ancak, uzman erbaşlara ödenecek ikramiye, hiçbir suretle ayrıldıkları tarihte almakta oldukları ikramiye ödenmesine esas net maaşlarının 20 katını geçemez. İkramiyelerden; damga vergisi hariç, vergi kesilmez. Emeklilik hakkı kazanan uzman erbaşlara bu ikramiye ödenmez ve bunlar hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay ve Astsubaylar Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmeyen-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

lerin, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların veya disiplinsizlik ve ahlâkî nedenlerle sonradan Silâhlî Kuvvetlerde kalması uygun görülmeyenlerin sözleşmeleri fesh edilir ve bunlara ikramiye ödenmez. Astsubay nasbedilenlere de ikramiye verilmez. Sağlık, vefat, istihdam edildiği kuvvet komutanlığı veya sınıfının değiştirilmesi yahut bulunduğu kadronun kaldırılması durumunda bir yılı tamamlamadan ayrılanlara, bir yıl içinde alınması gereken ikramiye tutarı, 12 aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ödeme yapılır.

Uzman erbaşların istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında uzman erbaşlar, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından, ihtisas sahibi olduğu diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilirler veya başka bir sınıfta istihdam edilebilirler. Bu durumda olan uzman erbaşların ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından kuvvetleri değiştirilebilir. Bu fıkra uyarınca, atanan, kuvvet veya sınıf değişikliği işlemine tâbi tutulan uzman erbaşlar, sözleşmenin feshini isteyebilirler. Bu şekilde sözleşmenin feshini isteyen uzman erbaşların istekleri kabul edilir ve bunlara bu Kanun esaslarına göre tahakkuk edecek ikramiye ödenir.

Uzman erbaşlıktan ayrılanlardan kamu kurum ve kuruluşlarına memur veya sözleşmeli personel olarak atananlar ile iş kanunlarına tâbi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 20 nci maddesi uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi veya iş kanunlarına

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

göre ödenecek kıdem tazminatının hesabında, bu maddeye göre ödenen ikramiyede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz.

Vefat eden uzman erbaşların dul ve yetimlerine Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı tarafından aylık bağlanamaması durumunda, bu Kanun esaslarına göre hesaplanacak ikramiye kanuni mirasçılara aynen ödenir."

MADDE 11.- 3269 sayılı Kanunun değişik 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Atama, geçici görev ve harcırah

"Madde 18.- Uzman erbaşlar, sözleşme süreleri içinde değişik bölge ve garnizonlara Türk Silâhlı Kuvvetlerinin hizmet ihtiyacı esas alınmak suretiyle atanma ve yer değiştirme işlemlerine tâbi tutulurlar veya kurs dahil geçici görevle görevlendirilirler. Bu şekilde atanan veya geçici görevle görevlendirilenlere ve ayrıca terhislerinden sonra uzman erbaş olarak atananlarla kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin bitiminde ayrılanlara 6245 sayılı Kanun ve Bütçe Kanunu esaslarına göre harcırah verilir."

MADDE 12.- 3.1.1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin başına "Uzman erbaşlar ile" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13.- 3269 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek Madde 1.- Genelkurmay Başkanlığı tarafından ihtiyaç duyulacak, özel ihtisası gerektiren sınıf, branş ve ihtisaslarda ilköğretim okulu mezunlarından çok üstün başarı belgesi alanlar, kuvvet komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının kararları ile uzman erbaş olarak alınabilirler. Bunların uzman çavuşluğa yükselmelerinde lise mezunu olma şartı aranmaz."

MADDE 14.- 3269 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek-1 sayılı aylık gösterge tablosu eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11.- Millî Savunma Komisyonu metninin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12.- Millî Savunma Komisyonu metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13.- Millî Savunma Komisyonu metninin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14.- Millî Savunma Komisyonu metninin 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

EK-1 SAYILI CETVEL
UZMAN ERBAŞLAR İÇİN AYLIK GÖS-
TERGE TABLOSU

Dereceler: Kademeler

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	----
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	590	600	610	620	630	645	660	675	690
11	560	570	580	590	600	610	620	630	645

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce, sözleşmesi sağlık nedeniyle fesh edilip de, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre malüllük aylığına hak kazanamayan uzman erbaşlardan sözleşmenin feshine neden olan sıhhi arızalarının tedavisine halen devam edilenlere, bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihi takip eden aybaşından itibaren 12 ayı geçmemek üzere tedavi sürelerinin sonuna kadar görevdeki emsallerinin almış oldukları net maaşların (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç) 2/3'ü, her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemeden hiçbir kesinti yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ekli EK-IX sayılı cetvele göre aylık almakta olan uzman erbaşlar; hizmete giriş derece ve kademeleri esas alınarak, başarılı olarak hizmet ettikleri her yıl için bir kademe ve her üç yıl içinde bir derece verilmek suretiyle bu Kanunla 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa eklenen EK-1 sayılı aylık gösterge tablosuna intibak ettirilir-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1.- Millî Savunma Komisyonu metninin geçici 1 inci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Millî Savunma Komisyonu metninin geçici 2 nci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ler. Uzman onbaşlıktan uzman çavuşluğa terfi etmiş olanların intibaklarında, ayrıca 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki intibak hükmü esas alınır. 22.9.1991 tarihli ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre bir üst dereceye yükseltilme uygulamasından istifade edenlerin bu hakları intibaklarında ayrıca dikkate alınır.

Yukarıdaki fıkra gereğince yapılacak intibaklarda geçmişe yönelik maaş ve maaş farkı ödenmez.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihte, mevcut sözleşmesi gereği istihdamına devam edilenlerden, kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanların alacakları ikramiyenin hesabında, sona erdirilen sözleşmenin başlangıç tarihindeki mevzuat hükümleri uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten sonra, sözleşmesi yenilenenlerin ikramiye hesabında ise, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesindeki esaslar dikkate alınır.

GEÇİCİ MADDE 4.- Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce 3269 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerinden yararlandırılanların bu hakları saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 5.- Bu Kanunun yürürlüğe konulduğu tarihten önce vefat, bir yıl içerisinde Kanunda belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme nedenleriyle Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilen uzman erbaşlar ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, kamu kurum ve kuruluşlarının veya sosyal güvenlik kurumlarının sağlık hizmetlerinden yararlanmamak kaydıyla, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde uzman er-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3.- Millî Savunma Komisyonu metninin geçici 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4.- Millî Savunma Komisyonu metninin geçici 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5.- Millî Savunma Komisyonu metninin geçici 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

baş olarak hizmet edilen süre kadar ve on yılı geçmemek üzere askerî hastahanelerde muayene ve tedavileri ücretsiz olarak yapılır. Bunlardan, sonradan kamu kurum ve kuruluşları ile sosyal güvenlik kurumlarının sağlık hizmetlerinden yararlanma durumuna girenler, bu hakları mevcut olduğu sürece bu maddeye göre askerî hastahanelerden yararlanamazlar."

MADDE 15.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15.- Millî Savunma Komisyonu metninin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16.- Millî Savunma Komisyonu metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

